

DYSLEXI

Dyslexi är en funktionsnedsättning i hjärnan som innebär att man har svårt att lära sig läsa, stava och förstå en skriven text. Om man har dyslexi har vissa funktioner i hjärnan som styr språket inte utvecklats normalt. Det är dock viktigt att påpeka att en dyslektisk person inte är mindre intelligent. Dyslexi är ärftligt och vanligare hos pojkar än hos flickor. Oftast upptäcks dyslexi i förskola eller tidig skolålder. Den som har dyslexi blir inte helt av med sina besvär. Man kan dock få hjälp med sina läs- och skrivsvårigheter.

SYM TOM

Dyslexi ser olika ut hos olika individer. En del har större problem med att skriva än att läsa medan vissa har svårt att skilja på ord och delar av ord när man hör dem. Andra har svårare att läsa än att höra information. Tecken på det kan vara att man kastar om bokstäver och siffror när man läser. Det kan även innebära att man missar prickar över bokstäver eller hoppar över stor bokstav i början av meningar. De flesta med dyslexi läser långsamt, hakar upp sig på orden, läser fel och utelämnar ord eller vänder på korta ord.

Om man låter individer med dyslexi läsa under tiden man registreras aktiviteten i deras hjärnor med t.ex. fMRI och jämför det med aktiviteten hos individer utan dyslexi, kan man se mer aktivitet i vissa områden av hjärnan. Detta beror rimligtvis på att en läsuppgift är svårare eller mer utmanande för en person med dyslexi och därför innebär mindre automatisering och mer aktivitet.

DIAGNOS OCH BEHANDLING

Dyslexi upptäcks oftast i förskola eller tidig skolålder. Dyslexi kan inte botas men hjälpmedel kan underlätta tillvaron för de drabbade. Dyslexin kan minska genom träningsprogram. En dator med rättstavningsprogram kan vara ett bra hjälpmedel och en så kallad läslinjal kan göra det lättare att följa texten. Talböcker kan också vara till hjälp. Det är viktigt med hjälp för att undvika risken för svårigheter i skolan.

FORSKNING

Jakten på gener som kan vara inblandade i dyslexi har varit intensiva de senaste åren och nio olika regioner på sex olika kromosomer har bekräftats av flera olika forskargrupper. Många av de gener som ökar risken för dyslexi påverkar små utskott eller tentakler på nervcellerna som kallas cilier. Man tror att de är viktiga för att nervcellerna ska hitta rätt under hjärnutvecklingen och när deras funktion är nedsatt fungerar signalsystem i hjärnan annorlunda, vilket skulle kunna vara en förklaring till dyslexi. Andra viktiga områden inom dyslexiforskningen är användandet och vidareutvecklingen av nya, datoriserade metoder för att mäta och diagnosticera dyslexi och användandet av nya, avancerade hjärnabbildningstekniker för att se vad som händer i hjärnan.

VISSTE DU ATT

- Fyra till åtta procent av befolkningen har dyslexi.
- Dyslexi är vanligare bland män än bland kvinnor.
- Dyslexi har inget med intelligens att göra.
- En logoped eller speciallärare kan göra en dyslexiutredning. Den innefattar läs-, skriv- och stavningstester. Även en test av den språkliga förmågan ingår.
- Det är viktigt med hjälp för att undvika risken för svårigheter i skolan.